

آشنائی با سازمان بین المللی استاندارد (ISO)

تاریخچه :

استاندارد سازی بین المللی برای اولین بار در زمینه فناوری الکترونیکی انجام شد . در سال ۱۹۲۶ میلادی انجمن بین المللی استاندارد سازی (ISA) با فعالیت استاندارد سازی در سایر زمینه ها شروع به کار کرد. در سال ۱۹۴۶ نمایندگان ۲۵ کشور جهان در لندن جلسه ای تشکیل دادند و سازمان جدیدی با هدف همکاری های بین المللی و یکسان سازی استانداردهای صنعتی، تاسیس نمودند.

در سال ۱۹۴۷ ، فعالیت رسمی این سازمان آغاز شد که پایگاه اصلی آن در شهر ژنو واقع در سوئیس می باشد. بدلیل اینکه نام سازمان استاندارد سازی بین المللی از زبان های مختلف فرم خلاصه متفاوت داشت ، در زبان انگلیسی IOS^۱ و در زبان فرانسه OIN^۲ تصمیم گرفته شد از واژه های واحد برای این منظور استفاده شود که واژه یونان ISOS به معنی " یکسان و برابر " در نظر گرفته شد که فرم خلاصه آن " ISO " می باشد .

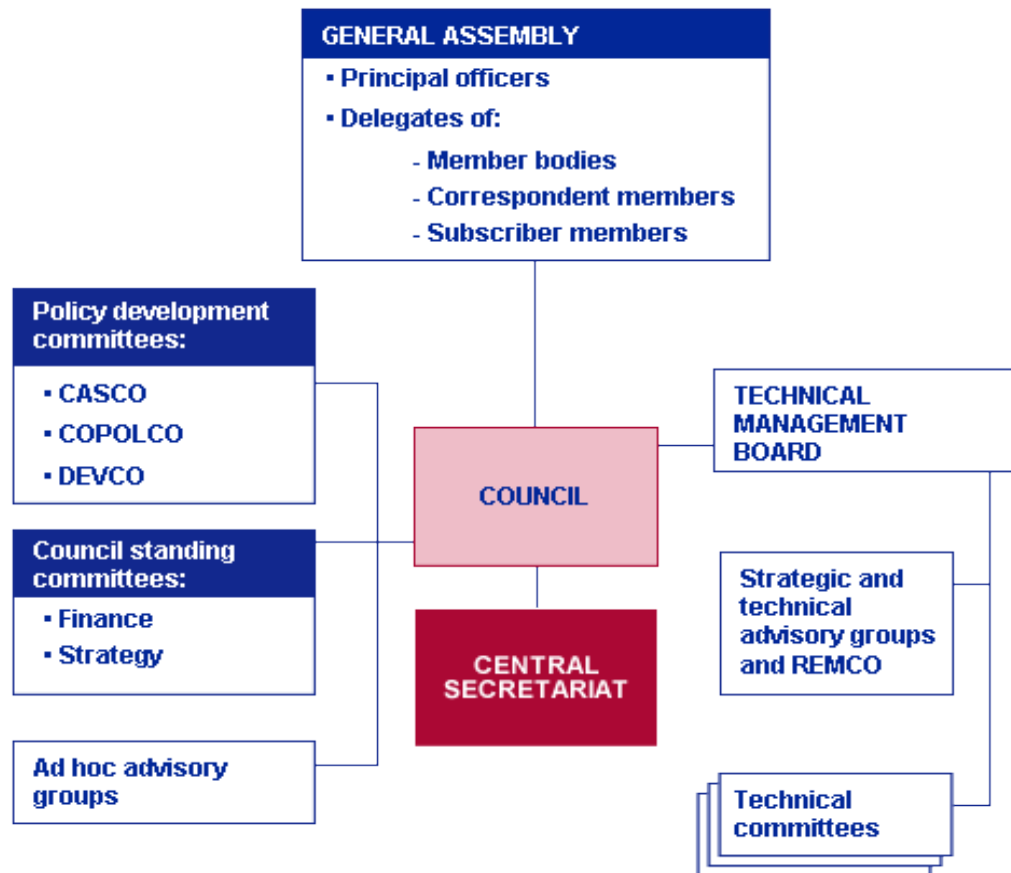
ضرورت تاسیس سازمان ISO

- توسعه دانش فنی و ظرفیت های فناوری
- ایجاد یک زبان واحد میان تولیدکنندگان و مصرف کنندگان
- تسهیل در تجارت و انتقال فناوری
- طرح نیازهای فنی صنعت میباشد .

اهداف اصلی سازمان ایزو در تدوین استانداردهای بین المللی شامل :

- تسهیل تجارت بین المللی
- تهیه و کیفیت ، ایمنی و امنیت ، حمایت از مشتری و حفاظت زیست محیطی
- توسعه بهینه فناوری ها می باشد .

ساختار سازمان بین‌المللی استانداردسازی (ایزو)

معرفی ساختار سازمان ایزو

سازمان ایزو دارای ساختاری مطابق شکل فوق می باشد که در راس دارای یک **مجمع** می باشد که در اجلاس های سالانه تمام تصمیمات استراتژیک سازمان را اتخاذ می نماید.

همچنین دارای یک **شورا** بوده که هر سه سال یکبار با رای گیری از اعضای سازمان ایزو ، ۱۸ عضو را انتخاب می نماید. شورای ایزو مسؤلیت سیاست گذاری های کلان سازمان را بر عهده دارد .

زیر نظر **شورا دبیرخانه کل و هیئت مدیره فنی TMB** ، **کمیته های پشتیبانی شورا**، **کمیته های سیاستگذار** و **گروه های مشاوره ای موقت** فعالیت می نمایند.

دبیرخانه کل نیز مسؤلیت ارائه خدمات به کمیته های فنی و فرعی و پایش کمیته ها را به عهده دارد.

اعضای مجمع (GENERAL ASSEMBLY)

۱- اعضای ایزو (Member bodies)

بالاترین مرجع استاندارد سازی در هر کشور که حق رای کامل برای هر کمیته فنی ایزو را دارد (ایران عضو می باشد.

۲- اعضای مکاتبه ای (Correspondent Members)

این عضویت در مورد کشورهایی است که استاندارد سازی در آنها کامل نشده است و نمی توانند در کار فنی و همچنین در سیاست گذاری های سازمان ایزو مشارکت فعال داشته باشند، اما حق آگاهی از فعالیت های ایزو را دارند.

۳- اعضای مشترک شده (Subscriber Members)

در سال ۱۹۹۲ سازمان ایزو گروه دیگری با عنوان مشترک شده را برای نحوه عضویت در نظر گرفت. این گروه در مورد کشورهای است که از نظر اقتصادی درآمد پائینی دارند و هزینه عضویت کمتری نسبت به بقیه اعضا پرداخت می کنند ولی با سازمان ایزو در ارتباط می باشند و تحت عنوان مشترک شده عضویت دارند.

هیات مدیره فنی (TMB)

هیات مدیره فنی، مدیریت همه جانبه تمامی کمیته های فنی و فرعی، تاسیس و منحل کردن کمیته های فنی و فرعی، تعیین دامنه کاری، اهداف و پایش پیشرفت کاری کمیته ها را بر عهده دارد.

مسئولیت تعیین و تأیید TC و رئیس آن بعهدہ Technical Management Board-TMB سازمان ISO می باشد.

کمیته های سیاستگذاری

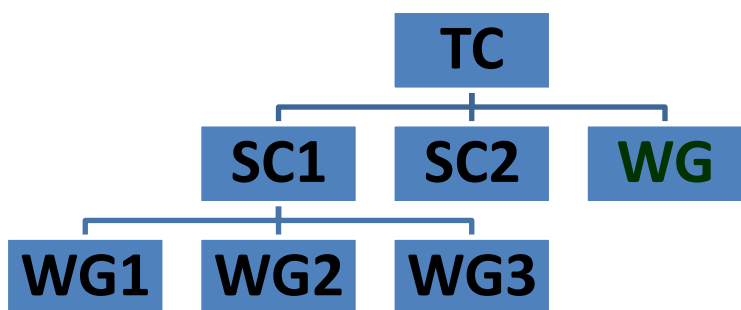
- کمیته ارزیابی انطباق (CASCO)
- کمیته سیاستگذار مصرف کننده (COPOLCO)
- کمیته حمایت از کشورهای در حال توسعه (DEVCO)

کمیته فنی (Technical Committee)

گروهی فنی است که در زمینه های خاص مسئولیت برنامه ریزی و پایش استانداردها را بر عهده دارد.

کارهای فنی و استانداردسازی در سازمان ISO در هرم زیر انجام می شود: هر TC دارای تعدادی SC و WG است که هر کدام از آنها مسوول استانداردسازی در مورد یک یا چند آیتم از موضوع مرتبط به TC است و دارای دبیرخانه های جدا می باشند و مسوولیت آنها به یکی از اعضای فعال در هر TC سپرده می شود.

- ✓ کمیته فنی اصلی (Technical Committee-TC)
- ✓ کمیته فنی فرعی (Sub-Technical Committee-SC)
- ✓ گروههای کاری (Working Group-WG)

وظایف:

- ☞ هر TC در مورد یک موضوع خاص که به عنوان موضوعی برای استانداردسازی به تأیید رسیده است، فعالیت می کند.
- ☞ در این کمیته ها نمایندگان شایسته از صنعت، موسسات تحقیقاتی، دولتمردان، مصرف کنندگان، سازمانهای بین المللی از همه جهان گردآمده و به تجزیه و تحلیل و حل مسائل استانداردسازی جهانی می پردازند.
- ☞ هر TC دارای یک دبیرخانه است که کارهای فنی و اداری در آن انجام می گیرد.
- ☞ مسئولیت تغییر رئیس و دبیرخانه TC بعهدہ TMB می باشد.
- ☞ هر TC دارای اعضای فعال و اعضای ناظر می باشد.
- ☞ اعضای فعال در هر TC دارای حق رأی برای تأیید استاندارد می باشند، ولی اعضای ناظر دارای حق رأی نمی باشند، ولی می توانند در مورد استاندارد نظرات خود را ارائه دهند.